10/01/2024

Η αγάπη ως αφετηρία της ποιμαντικής του αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως

/ Γνώμες

Ο άγιος Νεκτάριος μετά την αποφοίτηση του από την Θεολογική Σχολή των Αθηνών και αναγνωριζόμενης της αξίας του ως ποιμένας και σοφός κληρικός από τον χειροτονείται από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Σωφρόνιο πρεσβύτερος και μετά τριετίας επίσκοπος παίρνοντας τον τίτλο Μητροπολίτης Πενταπόλεως[1].

- Γράφει ο Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Βέτσος, Master Θεολογίας

Ο Νεκτάριος ως άνθρωπος και ποιμένας είχε τόση αγάπη η οποία υπήρξε η κινητήριος δύναμη ούτως ώστε να θέσει την ψυχή του υπέρ των προβάτων αλλά

και να συμπάσχει στον πόνο και τη θλίψη τους. Αυτό διαφαίνεται από την όλη του πορεία συγχωρώντας από την μια τους ανθρώπους που τον συκοφάντησαν και από την άλλη αναλώνονταν καθημερινά από αγάπη για τους συνανθρώπους του προσπαθώντας να τους βοηθήσει ποικιλοτρόπως είτε πνευματικά είτε υλικά[2].

Δεν έκανε κατάχρηση του αρχιερατικού αξιώματος που του έδωσε η Εκκλησία αλλά υπήρξε σύμφωνα με την αγιογραφική προτροπή ο διάκονος όλων, ο έσχατος. Ήταν ο πράος και μειλίχιος ιεράρχης ο ταπεινός ως αποτέλεσμα της αγάπης του προς το Θεό. Πάντοτε συμβούλευε με τέτοιο τρόπο ούτως ώστε να θεραπεύεται διακριτικά ο ψυχικά ασθενής και όχι να νοιώθει ότι τιμωρείται. Είχε διάκριση και γνώριζε πως πρέπει να συμπεριφέρεται σε κάθε άνθρωπο θρησκευόμενο και μη[3].

Αναμφισβήτητα η αγάπη του προς τον Θεό γεννάται από την πίστη του σ’ αυτόν και συντηρείται με την προσευχή και μυστηριακή ζωή. Δε θα ήταν εφικτό για έναν ποιμένα να επιτύχει το παραμικρό εάν δεν φρόντιζε να προσεύχεται συχνά και θερμά για τον ίδιο και για τον λαό μπροστά στο ιερό θυσιαστήριο. Δεν αποτελούσε για τον άγιο η προσευχή ένας εξωτερικός επιβαλλόμενος κανόνας αλλά μια ένθερμη εσωτερική ανάγκη επικοινωνίας με το Θεό και τον κόσμο δια της προσευχής. Πολυάριθμες οι μαρτυρίες τον ανθρώπων που διαπίστωναν πόσο πολύ προσεύχονταν ο άνθρωπος που ήταν ανάμεσά τους[4]. Ο Νεκτάριος υπήρξε ο ταπεινός ποιμένας που έκανε την αυτοκριτική του[5] και δεν διατηρούσε μία επικριτική στάση στα λάθη των ανθρώπων.

Ο άγιος Νεκτάριος γνώριζε ότι το αντικείμενο της ποιμαντικής διακονίας του είναι «ο άνθρωπος» τον οποίο κλήθηκε ο ίδιος, από τον Θεό, να κατηχήσει, να τον εντάξει στο σώμα της Εκκλησίας, να τον θρέψει πνευματικά[6] και να τον βοηθήσει στην ενεργοποίηση του κατ’ εικόνα και στην επίτευξη του καθ’ ομοίωσιν. Συνειδητοποίησε ότι γι’ αυτό το σκοπό χρειάζονταν κατάρτιση επιστημονική και όχι μόνο η καλλιέργεια των προσωπικών του αρετών. Επιτακτική η ανάγκη ενημέρωσής του σχετικά με τον άνθρωπο, τη φύση του και ασφαλώς απαραίτητη η θεολογική κατάρτιση που συνεπάγεται γνώση αφενός του λόγου του Θεού, της δογματικής διδασκαλίας της Εκκλησίας και της πατερικής διδασκαλίας. Η ποιμαντική του αγίου Νεκταρίου ξεκινούσε από το ιερό θυσιαστήριο και ολοκληρώνονταν σ΄ αυτό. Κύριο μέλημα του ποιμένα ήταν η ένταξη του πιστού στη λειτουργική ζωή της Εκκλησίας. Γνώριζε ο άοκνος ποιμένας το πόσο ζωτικής σημασίας για την πνευματική καλλιέργεια των πιστών[7].

Η πνευματική αφύπνιση που πραγματοποίησε ο έξοχος αυτός ιεράρχης ήταν σφραγισμένη με το γνήσιο, παραδοσιακό, εκκλησιαστικό χρώμα, ζυμωμένη από το βίωμα των αγίων προκατόχων του. Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί η βαθιά κατάνυξη και ευλάβεια του κατά την τέλεση των ιερών ακολουθιών και ιδιαίτερα

της θείας λειτουργίας που αναβίβαζε πνευματικά και αλλοίωνε πνευματικά όλο το Εκκλησίασμα[8].

Ο ποιμένας φροντίζει για την κατήχηση του λαού, για την ενδυνάμωσή του την πνευματική δια του λόγου του Θεού. Επίσης όπως προαναφέρθηκε συνεκδοχικά απαραίτητη θεωρείται η μόρφωση του ποιμένα και η σωστή παιδαγωγική μέθοδο που θα χρησιμοποιήσει ούτως ώστε να καταστήσει εύληπτο από το ακροατήριο το ιερό Ευαγγέλιο και τον Πατερικό λόγο. Αυτό θα έχει ως επιθυμητή συνέπεια, να δύναται να σταθεί ο πιστός πλέον, ως μία ολοκληρωμένη προσωπικότητα, έχοντας την ελευθερία του και τα απαραίτητα εφόδια για την πορεία εκλογής του αγαθού[9].

Η πρακτική ποιμαντική κάθε επισκόπου φανερώνει αυτό που ακριβώς είναι ο ίδιος ο επίσκοπος˙ η ποιότητα της ζωής του ακτινοβολεί θετικά ή αρνητικά, τον χαρακτήρα του ποιμαντικού έργου. Πρόκειται περί μιας θεμελιώδους ποιμαντικής αρχής ακραιφνώς πατερικής. Η ποιμαντική του αγίου Νεκταρίου, καθιστάται διαχρονική και η μεθοδολογική της αρχή είναι ανυπέρβλητη από το χρόνο. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος, που δεν είναι καρπός διάκρισης και μεστής πνευματικής καταστάσεως θεωρείται ξένη από τη συνείδηση της εκκλησίας[10].

Υποσημειώσεις:

[1]Θεόκλητου Διονυσιάτου,, Ο άγιος Νεκτάριος ο θαυματουργός, εκδόσεις «ορθόδοξος κυψέλη», Θεσσαλονίκη 1979, σ.31.

[2] Κοκκίνου Λ. Η Ποιμαντική του Νεκταρίου Κεφαλά, Αθήνα 3004, σ. 63.

[3] Αναστασάκη Δ., Ο Άγιος Νεκτάριος ως ποιμένας, εκδ. Τυπογραφείο Λαμπριανίδη, Αθήνα 1990, σ. 83.

[4] Θεόκλητου Διονυσιάτου, Ο άγιος Νεκτάριος ο θαυματουργός, όπ. π., σ. 73.

[5] Νεκταρίου Πενταπόλεως, Γνώθι σαυτόν, εκδ. Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 1992, σ. 187.

[6] Νεκταρίου Πενταπόλεως, Ποιμαντική, εκδ. Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 2010, σ. 73.

[7]Νεκταρίου Πενταπόλεως, Μελέται περί των θείων μυστηρίων, εκδ. Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 1990, σ. 84.

[8] Γιαννακόπουλου Β., Η ποιμαντική Θεολογία του αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως. Πράξη και θεωρία, Αθήνα 2014.

[9] Νεκταρίου Πενταπόλεως, Μελέται περί των θείων μυστηρίων, εκδ. Ν. Παναγόπουλος, Αθήνα 1992, σ. 42.

[10] ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Σχόλιο στην Ποιμαντική του αγίου Νεκταρίου, Ιερά Μητρόπολη Ύδρας, Σπετσών, Αιγίνης, Ερμιονίδος και Τροιζίνας, Ιερά Μονή Αγ. Τριάδος(Αγ. Νεκταρίου) Αιγίνης, Άγιος Νεκτάριος ο πνευματικός, ο μοναστικός, ο εκκλησιαστικός ηγέτης, πρακτικά διορθοδόξου θεολογικού επιστημονικού συνεδρίου επί τη εκατονπεντηκοταετηρίδα (1846-1996) από της γεννήσεως του αγίου Νεκταρίου (Αίγινα 21-23 Οκτωβρίου 1996), Αθήνα 2000, σ.238-239.

Πηγή: pemptousia.gr